הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קעח

(ס) [א] (ז) לְמַפְרֵעַ עַל מַה שֶּׁאָכַל, (ח) וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ בִּתְחִלָּה * הַמּוֹצִיא, וְאַחַר כָּךְ יִגְמֹר סְעוּדָתוֹ. [ג]אֲבָל אִם דִּבֵּר עִמּוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁנָה מְקוֹמוֹ (ט) מְפֻנֶּה לְפָנָיו אֵינוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ. הַגָּה: (י) (וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן רע"ג (ס"ק)) (יא) אִם הָיָה דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל בְּמָקוֹם אַחֵר לֹא מִקְרֵי שְׁנוּי מָקוֹם, וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת (יב) בְּבַיִת אֶחָד. וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן קפ"ד (ס"ק)): ב [ד]חֲבֵרִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים לֶאֱכֹל וְיָצְאוּ (יג) לִקְרַאת חָתָן אוֹ לִקְרַאת כַּלָּה, אִם הִנִּיחוּ שָׁם (יד) מִקְצָתָן חוֹזְרִים לִמְקוֹמָם וְגוֹמְרִין סְעוּדָתָן וְאֵינָם צְרִיכִין (טו) לְבָרֵךְ שְׁנֵיָה. וְאִם לֹא הִנִּיחוּ שָׁם אָדָם, (טז) כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים צְרִיכִים בְּרָכָה לְמַפְרֵעַ, (יז) וּכְשֶׁהֵם חוֹזְרִים צְרִיכִים בְּרָכָה לְכַתְּחִלָּה. (יח) וְכֵן אִם הָיוּ מְסֻבִּין

ג בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש אבל אם) מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ה).

ד פְּתָחִים שָׁם וּלְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם שָׁם (הל' ד"ה).

בַּאֵר הֵיטֵב

א (ס) **לְמַפְרֵעַ.** פֵּרוּשׁ לְכַתְּחִלָּה צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן קֹדֶם שֶׁיַּעֲקֹר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ב', וְאִם לֹא בֵּרַךְ קֹדֶם שֶׁעָקַר צָרִיךְ לַחֲזֹר לִמְקוֹמוֹ וּלְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וְאַחַר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ז) **לְמַפְרֵעַ.** וּבְמָקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן. וּלְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁרוֹצֶה לָצֵאת מִמְּקוֹמוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן קֹדֶם שֶׁיַּעֲקֹר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסָעִיף ב', וְרַק בְּדִיעֲבַד כְּשֶׁלֹּא בֵּרַךְ מִתְּחִלָּה צָרִיךְ אַחַר כָּךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּמְקוֹמוֹ שֶׁכָּךְ הוּא מְצָוָתוֹ, וְאַחַר כָּךְ יְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְיֹאכַל בְּמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה: (ח) **וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא.** וְהַיְינוּ כְּשֶׁעוֹמֵד בְּאֶמְצַע סְעוּדַת פַּת, וְכָל שֶׁכֵּן אִם לֹא אָכַל מִתְּחִלָּה רַק פֵּרוֹת אוֹ מַשְׁקִין בְּוַדַּאי שֶׁיָּכוֹל בְּהוּ שְׁנוּי מָקוֹם וּכְדִלְקַמָּיהּ בְּסָעִיף ב': (ט) **מְפֻנֶּה לְפָנָיו.** הַיְינוּ בְּאוֹתוֹ חֶדֶר, (י) וְאַף שֶׁאֵין נִרְאֶה לְפָנָיו מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן מֵחֲמַת הֶפְסֵק דָּבָר מִתִּשְׁמִישֵׁי הַבַּיִת כְּמוֹ תֵּנוּר אוֹ פַּאֲרַאוַון וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, אֵין זֶה שְׁנוּי מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּחֶדֶר אֶחָד: (י) **וְעַיִן לְקַמָּן וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מַיְירֵי לְעִנְיַן שְׁנוּי מָקוֹם גַּבֵּי קְדוּשׁ, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיָנֵנוּ: (יא) **אִם הָיָה דַּעְתּוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ו) שֶׁבִּשְׁעַת בְּרָכָה חָשַׁב לֶאֱכֹל גַּם בַּמָּקוֹם הַהוּא: (יב) **בְּבַיִת אֶחָד.** הַיְינוּ (ז) תַּחַת גַּג אֶחָד וַאֲפִלּוּ מֻחְדָּר לְחֶדֶר אוֹ מִבַּיִת לַעֲלִיָּה וְאַף שֶׁאֵין רוֹאֶה מְקוֹמוֹ, (ח) וְהוּא הַדִּין אִם רוֹאֶה מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן שֶׁאָכַל שָׁם אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ חַלּוֹן וַאֲפִלּוּ מִקְצַת מְקוֹמוֹ נַמִּי מוֹעִיל אַף שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה. וְדַוְקָא מֻחְדָּר לְחֶדֶר בְּאוֹתוֹ בַּיִת, (ט) אֲבָל מִבַּיִת לְבַיִת אַף שֶׁסְּמוּכִין זֶה לָזֶה מִסְתַּפְּקִים הָאַחֲרוֹנִים [א]דְּאֶפְשָׁר דְּאֵין לְהָקֵל עַל יְדֵי רְאִיַּת מָקוֹם. וְדַע שֶׁלְּפִי הַמְבֹאָר לְקַמָּן (ס"ב) בְּהַגָּ"ה דְּאָנוּ נוֹהֲגִין כְּהַפּוֹסְקִים שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עַל יְדֵי שְׁנוּי מָקוֹם כְּשֶׁעוֹמֵד בְּאֶמְצַע סְעוּדַת פַּת (י) תּוֹ אֵין נָפְקָא מִינָה לְדִינָא כָּל הַחִלּוּקִים הָאֵלּוּ שֶׁהִזְכַּרְנוּ לְעִנְיַן שְׁנוּי מָקוֹם, רַק לְעִנְיַן מְסֻבִּין לֶאֱכֹל פֵּרוֹת וּשְׁאָרֵי מַשְׁקִין דְּבָהֶם לְכֻלֵּי עָלְמָא שַׁיָּךְ דִּין שְׁנוּי מָקוֹם: ב (יג) **לִקְרַאת חָתָן וְכוּ'.** (יא) לְדִבְרֵי הָרְשׁוּת, וְהָא דְּנָקֵט לִקְרַאת חָתָן לִרְבוּתָא דְּבִלְא הִנִּיחוּ שָׁם אָדָם צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִקֹּדֶם שֶׁיֵּצְאוּ אַף שֶׁיּוֹצְאִין לְדָבָר מִצְוָה: (יד) **מִקְצָתָן.** וַאֲפִלּוּ (יב) רַק אֶחָד: (טו) **לְבָרֵךְ שְׁנִיָּה.** הַיְינוּ בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא, אַף שֶׁשָּׁנוּ מְקוֹמָן בֵּינְתַיִם דְּכֵיוָן שֶׁנִּשְׁאַר מִקְצָתָן בְּמְקוֹמָן לֹא פָּקְעָה סְעוּדָתָן בְּהַיְצִיאָה: (טז) **כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים וְכוּ'.** דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ שָׁם אָדָם נִפְסְקָה סְעוּדָתָן עַל יְדֵי הַיְצִיאָה וּכְשֶׁאוֹכֵל אַחַר כָּךְ הֲוֵי כִּסְעוּדָה חֲדָשָׁה: (יז) **וּכְשֶׁהֵם חוֹזְרִים וְכוּ'.** בֶּאֱמֶת כְּבָר כָּתַב זֶה בְּסָעִיף א' וְכָפַל הַדְּבָרִים (יג) בִּשְׁבִיל הַחִדּוּשׁ דְּהִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים, אוֹ לְמָה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן י"ג: (יח) **וְכֵן אִם הָיוּ וְכוּ'.** (יב) דְּגַם בָּזֶה מְהַנֵּי שְׁבְּבֵית הַשֵּׁנִי שֶׁבְּסוֹף הַבַּיִת אַף שֶׁבְּאֶמְצַע מִתְחַלְּקִים חֲדָרִים הַרְבֵּה [וְהוֹכִיחַ פְּרוּשׁ זֶה מִדִּבְרֵי הַגְּאוֹנִים עַיֵּן שָׁם. וּבְזֶה מִתְיַשֵּׁב שֶׁפִּיר הַגְּמָרָא דְּמַיְירֵי רְאִיָּה מֵרַב

(*) בִּיאוּר הֲלָכָה זֶה שַׁיָּךְ לְעִמּוּד הַבָּא.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְהַגְּהָ"ז (ס"ט) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א) בְּכָלָל נ"ט (נשמת אדם סק"א) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק"ז): (ו) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ג) וְחַיֵּי אָדָם (שם ס"ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ז) אַחֲרוֹנִים בְּסִימָן רע"ג (שם): (ח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וְהַגְּהָ"ז (ס"א) וְחַיֵּי אָדָם (שם ס"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּאֶבֶן הָעוֹזֵר: (ט) **עַיִן בִּלְבוּשֵׁי שְׂרָד,** וְכֵן **בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים בְּהִלְכוֹת קְדוּשׁ** (דיני קידוש במקום סעודה ס"א) **דַּעְתּוֹ שָׁם דְּמִבַּיִת לְבַיִת לֹא מְהַנֵּי רְאִיַּת מָקוֹם אִם לֹא שֶׁהָיְתָה דַּעְתּוֹ לָזֶה מִתְּחִלָּה,** וּכְאֶמֶת גַּם בְּסִימָן רע"ג (שם) לֹא נִזְכַּר זֶה רַק בְּשֶׁם יֵשׁ אוֹמְרִים וְרַמַ"א לֹא הֶעְתִּיקוּ כֵּן לְדִינָא. אֲבָל לְעִנְיַן מֻחְדָּר לְחֶדֶר נִרְאֶה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"א) פסק דמבית לחצר אם רואה אפילו מקצת מקומו אין צריך לחזור ולברך, ולהלן בסעיף ט' לענין אינו מוקף מחיצות כתב דמחלוקת אם מהני רואה מקומו וספק ברכות להקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בְּאֵר הַגּוֹלָה פא: הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קעח

ה שם (ה״ה) והוא מהירושלמי (ברכות פ״ו ה״ח). *) (והוא שלא היה דעתו מתוחלה לכך, הראב״ד (שם) וכדלקמן סעיף ג׳).

לִשְׁתּוֹת אוֹ לֶאֱכֹל פֵּרוֹת, שֶׁכָּל הַמְשַׁנֶּה מְקוֹמוֹ הֲרֵי (יט) פָּסַק אֲכִילָתוֹ (כ) וּלְפִיכָךְ מְבָרֵךְ (כא) לְמַפְרַע עַל מַה שֶּׁאָכַל, וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ שְׁנִית עַל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל. וְהַמְשַׁנֶּה מְקוֹמוֹ מִפְּנֵי לְפָנָיו (כב) * (*) בְּבֵית (כג) אֶחָד, (כג) אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. (כד) ״אָכַל *)בְּמִזְרָחָהּ שֶׁל תְּאֵנָה זוֹ וּבָא לֶאֱכֹל בְּמַעֲרָבָהּ, (כה) צָרִיךְ לְבָרֵךְ. הַגָּה: (כו) וְיֵשׁ חוֹלְקִים בְּכָל מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסִימָן זֶה רַק סוֹבְרִים שֶׁשִּׁנּוּי מָקוֹם אֵינוֹ אֶלָּא כְּהֶסֵּח הַדַּעַת, וְלָכֵן אִם שִׁנָּה מְקוֹמוֹ לְמָקוֹם אַחֵר אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֶלָּא לִפְנֵי מַה שֶּׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל, אֲבָל לֹא עַל מַה (ג) שֶּׁכְּבָר אָכַל (תוספות (פסחים קנ: ד״ה כשהן) ורשב״ם (שם קנ ד״ה ס״ג מניין) והרא״ש (שם פ״י סי׳ ו) ומרדכי פרק ערבי פסחים (דף לה טור ג) וטור). וְדָוְקָא שֶׁלֹּא הִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים בַּפְּעוּדָה וְאָכַל מִדְּבָרִים שֶׁאֵינָן צְרִיכִין בְּרָכָה בִּמְקוֹמָם, (כז) אֲבָל אִם הִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים אוֹ אֲפִלּוּ לֹא הִנִּיחַ (כח) *וְאָכַל דְּבָרִים שֶׁצְּרִיכִין בְּרָכָה בִּמְקוֹמָם, אֲפִלּוּ מַה שֶּׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל אַחַר כָּךְ (ג) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ (סמ״ק (מנהג קנ) ואור זרוע (פ״פ סי׳ קנח)). וְלָכֵן מִי שֶׁפָּסַק סְעוּדָתוֹ וְהָלַךְ (ד) לְבֵית אַחֵר, (כט) אוֹ שֶׁהָיָה אוֹכֵל וְקָרָאוֹ חֲבֵרוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ אֲפִלּוּ לְפָתַח בֵּיתוֹ אוֹ לְמָקוֹם אַחֵר, כְּשֶׁחוֹזֵר לַסְּעוּדָה אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ כְּלָל דְּהָא פַּת צָרִיךְ בְּרָכָה בִּמְקוֹמוֹ

(*) הביאור הלכה מתחיל בעמוד הקודם

בְּאֵר הֵיטֵב

כְּדֵי יֹאכַל בְּמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה רַק שֶׁיְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא תְּחִלָּה, וְעַיֵּן סִימָן קפ״ד (ס״א וס״ב ובמג״א שם סק״ג): ב (כ) שֶׁכְּבָר אָכַל. דְּהַבְּרָכָה אַחֲרוֹנָה עַל אֲכִילָתוֹ שְׁנִיָּה עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן, רַק לְפָנָיו צָרִיךְ לְבָרֵךְ כְּדִין נִמְלַךְ: (ג) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ. וְאִי אֲפִלּוּ הָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה וְשָׁתָה יַיִן אוֹ מַיִם אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ דִּלְקַבְּעֵיהּ קָמָא הֲדַר. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו), מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו): (ד) לְבֵית אַחֵר. וְהָא דְּכָתַב רַמ״א לְעֵיל (ס״א) וְהוּא שֶׁיִּהְא שְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת בְּבֵית אֶחָד הֵיינוּ לְדַעְתָּה שֶׁפּוֹסֵק שָׁם דְּצָרִיךְ

בֵּאוּר הַלָּכָה

עָנָן דְּמֵירֵי מֵאִיגְּרָא לְאַרְעָא עַל מִפְּנֵה לְפָנֶה, דְּגַם מִפְּנֵה לְפָנֶה הַכְּוָנָה מֵחֶדֶר לְחֶדֶר עַיֵּן שָׁם. וְאָפְשָׁר דְּגַם כָּל הַגְּאוֹנִים הַנַּ״ל דְּגָרְסִי מִפְּנֵה לְפָנֶה סְבִירָא לְהוּ כֵּן וּמִתְפָּרֵשׁ הַסְּגִיָּא בְּפִשְׁיטוּת), וּלְפִיכָךְ הַכֶּל הָרַמְבַּ״ם גַּבֵּי קְדוּשׁ מִזְּוִית לְזָוִית דְּזֶהוּ אֵינוֹ בִּכְלַל מִפְּנֵה לְפָנֶה שַׁבַּשַּׁ״ס, וְאִם כֵּן גַּבֵּי שִׁנּוּי מָקוֹם דְּקָאָמַר בְּגָמָרָא דְּדַוְקָא מִבַּיִת לְבַיִת אֲבָל מִפְּנֵה לְפָנֶה מֻתָּר עַל כָּרְחָךְ קָאֵי נַמִּי עַל מֶחֱדֶר לְחֶדֶר דְּזֶה נִקְרָא מִפְּנֵה לְפָנֶה וְכַנַּ״ל [וּמֵיָּשֵׁב לְשׁוֹן הַשַּׁ״ס דְּקָאָמַר רַק מִבַּיִת לְבַיִת הֲרֵי שִׁנּוּי מָקוֹם דְּמַשְׁמַע דְּכָל שְׁבָתוֹךְ הַבַּיִת לֹא הֲרֵי שִׁנּוּי], וְהָרַמְבַּ״ם שֶׁהֶעְתִּיק נַמִּי בְּעִנְיָנֵנוּ גַּבֵּי שִׁנּוּי מָקוֹם כִּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא דְּמִפְּנֵה לְפָנֶה בְּבַיִת אֶחָד מֶחֱדֶר, לְפִי זֶה בְּעַל כָּרְחָךְ כַּוָּנָתוֹ גַּם כֵּן אַף עַל מֶחֱדֶר לְחֶדֶר דִּכְיָון שֶׁהוּא בְּבַיִת אֶחָד מֻתָּר, וְלֹא הִזְכִּיר בְּתְחִלָּה לְאַסֹּר אֶלָּא מִבַּיִת לְבַיִת [וּמֻדְגָּשׁ מְאֹד מַה שֶּׁשָּׁנָה הָרַמְבַּ״ם לְשׁוֹנוֹ דִּלְגַבֵּי קְדוּשׁ קָאָמַר מִזְּוִית לְזָוִית וְכָאן כָּתַב מִפְּנֵה לְפָנֶה]. הֵיוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ דִּלְהָרַב הַמַּגִּיד דַּעַת הָרַמְבַּ״ם דְּמֶחֱדֶר לְחֶדֶר לֹא הֲרֵי שִׁנּוּי מָקוֹם, וְגַם מִדַּעַת בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת וְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרִי״ף עַל פִּי גִּרְסָתָם נִרְאֶה כֵּן, וְגַם מִצִּינוּ לְרַשִׁ״י שֶׁסּוֹבֵר בְּהֶדְיָא לְעִנְיַן שִׁנּוּי מָקוֹם דְּמִבַּיִת לַעֲלִיָּה לֹא הֲרֵי שִׁנּוּי מָקוֹם וְהוּא הַדִּין מֶחֱדֶר לְחֶדֶר, דְּהוּא גּוֹרֵס בִּשְׁנֵיהֶם אֲבָל מִמָּקוֹם לְמָקוֹם לֹא [וְעַל כָּרְחָךְ דְּמִחְלְקִינַן בֵּין קְדוּשׁ לְשִׁנּוּי מָקוֹם בַּסְּעוּדָה], וְכֵן בְּאוֹר זָרוּעַ (ח״א סי׳ קנח) הָעָתִיק דְּבָרָיו לְדִינָא עַיֵּן שָׁם, **וְעַל כֵּן אַף דְּרָאוּי וְנָכוֹן לְחֹשׁ לְכַתְּחִלָּה לְדַעַת הָאַחֲרוֹנִים שֶׁלֹּא לִבְנֹס אֲפִלּוּ מֶחֱדֶר לְחֶדֶר בְּאֶמְצַע אֲכִילָתוֹ בְּדְבָרִים שֶׁאֵין טְעוּנִין בְּרָכָה אַחֲרֵיהֶן בְּמָקוֹמָן אם לא שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ לָזֶה מִתְּחִלָּה בִּשְׁעַת בְּרָכָה, מִכָּל מָקוֹם א) הַנּוֹהֵג לְהַקֵּל בָּזֶה אֵין לְהַמְחוֹת בְּיָדוֹ דְּיֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמֹךְ וְכַנַּ״ל, וְעַל כָּל פָּנִים בְּדִיעֲבַד בְּוַדַּאי אֵין לְהַצְרִיךְ בְּרָכָה בָּהֶן** דְּמִידֵי סְפֵיקָא לֹא נָפְקָא וּפְסַק בְּרָכוֹת לְהַקֵּל, **וּבְיָכוֹל לִרְאוֹת מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן הֲרֵי יֵשׁ לְהַקֵּל אַף לְכַתְּחִלָּה** וְכַנַּ״ל בְּסוֹף סְעִיף א׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

*** וְאָכַל דְּבָרִים שֶׁצְּרִיכִין בְּרָכָה וְכוּ׳. הֵינוּ שֶׁמִּתְּחִלָּה אָכַל דְּבָרִים הָאֲרִיכִים בְּרָכָה בִּמְקוֹמָן, אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהָלַךְ עַתָּה בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה אֲפִלּוּ שָׁתָה יַיִן [וּמַיָּרֵי שֶׁבָּרַךְ מִתְּחִלָּה עַל הַיַּיִן בִּסְעוּדַת הַפַּת] אוֹ מַיִם אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ,** דְּהָא עַל כָּרְחָךְ צָרִיךְ לַחֲזֹר לִקְבִיעוּתוֹ הָרִאשׁוֹן וְהֵנִי כְּעוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַסְּעוּדָה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) בְּשֵׁם תּוֹסְפוֹת (פסחים קא: ד״ה אלא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]:

דְּגַם זֶה שֶׁצָּרִיךְ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה הוּא רַק בְּעוֹמֵד בִּסְעוּדַת פֵּרוֹת אוֹ מַשְׁקִין דְּתַכְלָא בֵּיצִיאָתוֹ חוּץ לְפָתַח בֵּיתוֹ נִפְסָקָה סְעוּדָתוֹ [אִם לֹא הִנִּיחַ שָׁם מִקְצָת חֲבֵרִים, (כמ) וַאֲפִלּוּ הָלַךְ רַק לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו לְקָטָנִים], אֲבָל בְּפַת וּמִינֵי דָּגָן שֶׁצְּרִיכִין לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בְּמְקוֹמָן לֹא נִפְסָקָה הַסְּעוּדָה בְּהֵיצִיאָה וְאֵין צָרִיךְ אַף בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה וּכְאִלּוּ לֹא שִׁנָּה מְקוֹמוֹ כְּלָל, אִם לֹא שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִלֶּאֱכֹל עוֹד וּכְדִלְקַמִּיהּ: **(כז) אֲבָל אִם הִנִּיחַ וְכוּ׳.** דִּכְיָון שֶׁנִּשְׁאֲרוּ מִקְצָתָן וַאֲפִלּוּ אֶחָד בְּמְקוֹמוֹ לֹא נִפְסָקָה הַסְּעוּדָה, וְחוֹזְרִין לֶאֱכֹל אוֹ לִשְׁתּוֹת בְּלִי שׁוּם בְּרָכָה אַף שֶׁהָיְתָה מְסֻפָּקָת לֶאֱכֹל פֵּרוֹת אוֹ מַשְׁקִין: **(כח) וְאָכַל דְּבָרִים וְכוּ׳.** כָּתַב בְּמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן ר״י (סק״א) דַּוְקָא כְּשֶׁאָכַל כַּזַּיִת, דְּאִם אָכַל רַק פָּחוֹת מִכַּזַּיִת פַּת קֹדֶם שֶׁיָּצָא דִּינוֹ כְּמוֹ פֵּרוֹת דְּהָא אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ אַחֲרָיו, וּמִמֵּילָא מִיָּד שֶׁיָּצָא לַחוּץ צָרִיךְ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה אַף שֶׁחָזַר לִמְקוֹמוֹ. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לִזָּהֵר (כנ) לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לָצֵאת מִמְּקוֹמוֹ אַף מֵחֶדֶר לְחֶדֶר [הֵיכִי שֶׁאֵין רוֹאֶה מְקוֹמוֹ] קֹדֶם שֶׁיֹּאכַל כַּזַּיִת: **(כט) אוֹ שֶׁהָיָה אוֹכֵל וְכוּ׳.** אַף שֶׁלֹּא אַשְׁמוּעִינַן בְּבָבָא זוֹ שׁוּם רְבוּתָא, נָקַט לִישְׁנָא דְּהַמְחַבֵּר בְּסָעִיף א׳ וּפָסַק לְהֶפֶךְ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים, כְּמוֹ בְּסְעוּדַת פַּת: **(יט) פָּסַק אֲכִילָתוֹ.** וְנִרְאֶה (טו) מֵהֶסֵּח הַדַּעַת שֶׁאֵין מְבָרְכִין רַק בְּרָכָה לְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁחוֹזֵר לֶאֱכֹל, דְּזֶה נֶחְשָׁב כִּסְעוּדָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי: **(כ) וּלְפִיכָךְ מְבָרֵךְ וְכוּ׳.** הֵיינוּ כְּשֶׁלֹּא בֵּרַךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה קֹדֶם יְצִיאָתוֹ מְבָרֵךְ עַתָּה כְּשֶׁחָזַר, וּכְמוֹ לְעִנְיַן פַּת לְעֵיל בְּסָעִיף א׳: **(כא) לְמַפְרַע.** וּבָזֶה אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר לִמְקוֹמוֹ דַּוְקָא אֶלָּא יָכוֹל לְבָרֵךְ בַּמָּקוֹם הַשֵּׁנִי, דְּרַק בְּפַת מְצָוָתוֹ לְכֵלִי עַלְמָא לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בְּמְקוֹמוֹ כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ה׳: **(כב) בְּבֵית אֶחָד.** פֵּרוּשׁ בְּחֶדֶר אֶחָד [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה [דְּבוּר הַמַּתְחִיל בְּבַיִת]: **(כג) אֵינוֹ צָרִיךְ וְכוּ׳.** וְאַף שֶׁשִּׁנָּה מְקוֹמוֹ לְגַמְרֵי לֶאֱכֹל בַּזַּיִת הָאַחֶרֶת אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ דְּזֶה אֵינוֹ נֶחְשָׁב שִׁנּוּי מָקוֹם, וְאַף שֶׁאֵין רוֹאֶה מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן (טז) כְּגוֹן שֶׁמַּפְסִיק תָּנוּר וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּחֶדֶר אֶחָד: **(כד) אָכַל בְּמִזְרָחָהּ וְכוּ׳.** וְאֵין חִלּוּק בֵּין שֶׁאָכַל שָׁם פַּת וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים אוֹ שֶׁאָכַל (יז) פֵּרוֹת הַתְּאֵנָה עַצְמָהּ: **(כה) צָרִיךְ לְבָרֵךְ.** כֵּיוָן שֶׁהַתְּאֵנָה מַפְסֶקֶת (יח) וְאֵינוֹ רוֹאֶה מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן. וּמַיָּרֵי שֶׁלֹּא עָמְדָה הַתְּאֵנָה בְּתוֹךְ הֶקֵּף מְחִצּוֹת, (יט) דְּאִם עָמְדָה בְּתוֹךְ הֶקֵּף מְחִצּוֹת אַף שֶׁאֵין רוֹאֶה מְקוֹמוֹ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ דַּחֲשִׁיב הַכֹּל מָקוֹם אֶחָד, וְעַיֵּן לְקַמָּיהּ בְּסָעִיף ג׳ לְעִנְיַן מַאֵילָן לְאֵילָן. וְאִם הָיָה דַּעְתּוֹ בִּשְׁעַת בְּרָכָה לֶאֱכֹל גַּם בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל אִילָן, (כ) יֵשׁ אוֹמְרִים דִּמְהַנֵּי בְּכָל גְּוָנֵי: **(כו) וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְכוּ׳.** בְּתַרְתֵּי פְּלִיגִי עַל דֵּעָה רִאשׁוֹנָה. אֶחָד, דְּהֵם לֹא מַצְרְכִי בְּרָכָה לְמַפְרַע לְעוֹלָם מֵחֲמַת שִׁנּוּי מָקוֹם וְרַק בְּרָכָה לְכַתְּחִלָּה קֹדֶם שֶׁיֹּאכַל שֵׁנִית, דַּחֲשִׁיב רַק כְּהֶסֵּח הַדַּעַת וְלֹא כְּמָה שֶׁפָּלַק סְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה לְגַמְרֵי, וְעַל כֵּן הַבְּרָכָה אַחֲרוֹנָה עוֹלָה לִשְׁנֵיהֶם. וְגַם סְבִירָא לְהוּ דְּגַם זֶה שֶׁצָּרִיךְ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה הוּא רַק בְּעוֹמֵד בִּסְעוּדַת פֵּרוֹת אוֹ מַשְׁקִין דְּתַכְלָא בֵּיצִיאָתוֹ חוּץ לְפָתַח בֵּיתוֹ נִפְסָקָה סְעוּדָתוֹ [אִם לֹא הִנִּיחַ שָׁם מִקְצָת חֲבֵרִים, (כמ) וַאֲפִלּוּ הָלַךְ רַק לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו לְקָטָנִים], אֲבָל בְּפַת וּמִינֵי דָּגָן שֶׁצְּרִיכִין לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בְּמְקוֹמָן לֹא נִפְסָקָה הַסְּעוּדָה בְּהֵיצִיאָה וְאֵין צָרִיךְ אַף בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה וּכְאִלּוּ לֹא שִׁנָּה מְקוֹמוֹ כְּלָל, אִם לֹא שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִלֶּאֱכֹל עוֹד וּכְדִלְקַמָּיהּ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(טו) לְבוּשׁ (ס״א): **(מז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יז) דַּע דְּכָל זֶה לְדַעַת הַמְחַבֵּר** (ס״א) דְּפָסַק דְּאַפִלּוּ בִּדְבָרִים הַטְּעוּנִין בְּרָכָה בִּמְקוֹמָן נַמִּי יֵשׁ שִׁנּוּי מָקוֹם, **מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְהָרַמ״א דְּפָסַק לְקַמָּיהּ דִּדְבָרִים הַטְּעוּנִין בְּרָכָה בִּמְקוֹמָן אֵין שִׁיךְ שִׁנּוּי מָקוֹם כְּלָל, אִם נִסְבּר כְּדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים בְּסָעִיף ה׳ דְּכָל שִׁבְעַת מִינִים טְעוּנִים בְּרָכָה בִּמְקוֹמָן, עַל כָּרְחָךְ יִפְרֹשׁ דִּין זֶה דְּאָכַל בִּמְזֻרָזָה פֵּרוֹת שֶׁאֵינָם** לִשְׁתּוֹת בְּרָכָה בִּמְקוֹמָן, עַל כָּרְחָךְ יִפְרֹשׁ דִּין זֶה דְּאָכַל בִּמְזֻרָזָה פֵּרוֹת שֶׁאֵינָם לִשְׁתּוֹת בְּרָכָה בִּמְקוֹמָן, עַל כָּרְחָךְ יִפְרֹשׁ דִּין זֶה דְּאָכַל בִּמְזֻרָזָה פֵּרוֹת שֶׁאֵינָם **לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א)** וּבשו״ע הרב (ס״א) כתב שצריך לחזור ולברך, אם לא היה בדעתו ואינו רואה מקומו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לְכַלֵּי עַלְמָא, מִיהוּ * אִם הִפְּיחַ דַּעְתּוֹ, כְּשֶׁחוֹזֵר (ל) וַדַּאי * צָרִיךְ (ה) לְבָרֵךְ עַל מַה שֶּׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל אַחַר כָּךְ (בית יוסף (סוד"ה ומ"ש רפ"ט והכ"מ) ורשב"א) [ורשב"ם] (שם קפ: ד"ה ומתה)). (לא) וְאֵין חִלּוּק בֵּין חָזַר לַמָּקוֹם שֶׁאָכַל כְּבָר וּבֵין סַיֵּם סְעוּדָתוֹ בְּמָקוֹם (ו) אַחֵר (רמב"ם (מרמת) פרק ד' (ה"ג) ור"ן (שם כ. ד"ה ופ"ז)), וְכֵן נוֹהֲגִין בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ. מִכָּל מָקוֹם (לג) לְכַתְּחִלָּה לֹא יַעֲקֹר (לד) מִמְּקוֹמוֹ (לה) * בְּלֹא בְּרָכָה,

בַּאֵר הֵיטֵב

לְבָרֵךְ לְמַפְרֵעַ, אֲבָל לְהַיֵּשׁ חוֹלְקִים שֶׁמֵּבִיא רַמ"א אֵינוֹ כֵּן. וּבְסֵפֶר אֶבֶן הָעוֹזֵר מִסְיק דְּכְשֶׁהוֹלֵךְ וּמְשַׁנֶּה הַמָּקוֹם בְּאֶמְצַע הַסְּעֻדָּה, וַאֲפִלּוּ הִפְּיחַ דַּעְתּוֹ שׁוּב מֵאֲכִילָה, כְּשֶׁחוֹזֵר לִסְעֻדָּתוֹ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הֵן עַל פַּת הֵן עַל כָּל הַדְּבָרִים הַבָּאִים מֵחֲמַת הַסְּעֻדָּה, אֲבָל דְּבָרִים שֶׁלֹּא בָּאוּ מֵחֲמַת הַסְּעֻדָּה אַף שֶׁבַּרַךְ תְּחִלָּה עֲלֵיהֶם אִם מַפְּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם צָרִיךְ לְבָרֵךְ [וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (סק"י) מַה שֶּׁתִּרַץ עַל קַשְׁיַת בַּ"ח (ס"ג) עַל רַמ"א, וְכֵן בְּסֵפֶר זִכָּרוֹן לְרֹ' יִשְׁמָעֵאל הַכֹּהֵן (ברכות פ"ו) פֶּסֶק כְּדַעַת רַמ"א דְּלֹא כְּבַ"ח]:

(ה) **לְבָרֵךְ.** וְגַם כֵּן לְשֹׁל יָדָיו, וְלֹא יְבָרֵךְ, עַיֵּן סִימָן קס"ד (ס"ב סק"י): (ו) **אַחֵר.** אֲבָל בְּהִנּוּחַ מִקְצָת חֲבֵרִים בִּשְׁאָר דְּבָרִים, בְּצִינִי דְּוָקָא שֶׁחָזַר לִמְקוֹמוֹ, אֲבָל כְּשֶׁאוֹכֵל בְּמָקוֹם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ל) **וַדַּאי צָרִיךְ לְבָרֵךְ.** בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה כְּדִין הָפַח הַדַּעַת, וְאַחַר כָּךְ יְבָרֵךְ בִּרְכַת הַמָּזוֹן עַל הַכֹּל: **(לא) וְאֵין חִלּוּק בֵּין וְכוּ'.** אֶלְעַיֵּל קָאֵי, וְהֵיינוּ בְּאוֹכֵל דְּבָרִים הַטְּעוּנִין בְּרָכָה בְּמְקוֹמָן וְלֹא הִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים, וְאַשְׁמְעִינַן דְּאַף כְּשֶׁמְּסַיֵּם סְעוּדָתוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר גַּם כֵּן אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ דְּעַל סְמַךְ סְעוּדָה רִאשׁוֹנָה אוֹכֵל. אֲבָל כְּשֶׁאוֹכֵל דְּבָרִים שֶׁאֵין טְעוּנִין בְּרָכָה בְּמְקוֹמָן כְּגוֹן פֵּרוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה [אוֹ שֶׁשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין], אַף שֶׁהִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים לֹא מְהַנֵּי אֶלָּא כְּשֶׁחוֹזְרִין לַחֲבוּרָתָן לִסְעוּדָתָן הָרִאשׁוֹנָה, אֲבָל לֶאֱכֹל אוֹ לִשְׁתּוֹת בְּמָקוֹם אַחֵר צְרִיכִין בְּרָכָה לְכַתְּחִלָּה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **(לב) סִיַּם סְעוּדָתוֹ.** וְאִם אָכַל גַּם שָׁם פַּת, מִבֹּאר בְּסָעִיף ד' דְּמִבָּרֵךְ שָׁם בִּרְכַת הַמָּזוֹן כֵּיוָן דְּשָׁם הוּא סִיּוּם סְעוּדָתוֹ: **(לג) לְכַתְּחִלָּה לֹא יַעֲקֹר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף שֶׁעוֹמֵד בְּאֶמְצַע סְעוּדַת פַּת (כג) וְרוֹצֶה לָצֵאת עַל מְנָת לַחֲזֹר וְלֶאֱכֹל וּלְבָרֵךְ בִּרְכַת הַמָּזוֹן, דְּלְדָעָה זוֹ אֵינוֹ מַצְרִיךְ שׁוּם בְּרָכָה בֵּיצִיאָתוֹ, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה לֹא יֵצֵא דְּחַיִישִׁינַן שֶׁמָּא יִשְׁכַּח לַחֲזֹר וְלֶאֱכֹל וּלְבָרֵךְ בִּמְקוֹמוֹ [אוֹ (כד) שֶׁיִּשְׁהֶא עַד שֶׁיִּרְעַב וְיִפְסִיד בִּרְכַת הַמָּזוֹן לְגַמְרֵי]. וְאִם מְזוֹמְנִים לוֹ לֶאֱכֹל פַּת בְּמָקוֹם אַחֵר דְּאָז לֹא שַׁיָּךְ הַאי חֲשָׁשָׁא כֵּיוָן שֶׁהוֹלֵךְ לֶאֱכֹל שָׁם וִיבָרֵךְ שָׁם אַחַר אֲכִילָתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ד' (כה) אֲפִלּוּ הָכִי לְכַתְּחִלָּה לֹא יַעֲקֹר מִמְּקוֹמוֹ עַד שֶׁיְּבָרֵךְ, דְּרַק בְּדֵיעֲבַד כְּשֶׁכָּבָר יָצָא אָמְרִינַן דְּמֻתָּר לוֹ לֶאֱכֹל וּלְבָרֵךְ בַּמָּקוֹם הַשֵּׁנִי דְּגַם שָׁם מְקוֹמוֹ הוּא, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה מִצְוָתוֹ לְבָרֵךְ בִּמְקוֹמוֹ שֶׁאָכַל קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא, אִם לֹא שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ בְּשָׁעַת הַמּוֹצִיא לֶאֱכֹל גַּם שָׁם דְּאָז חֲשִׁיבִי שְׁנֵיהֶם מְקוֹמוֹ וּמֻתָּר אַף לְכַתְּחִלָּה, וַאֲפִלּוּ מִבַּיִת לְבַיִת מְהַנֵּי מַחֲשַׁבְתּוֹ לְדָעָה זוֹ, וְכֵן נָהֲגוּ כְּשֶׁהוֹלְכִין לִסְעוּדַת נְשׂוּאִין שֶׁמְּבָרְכִין מִתְּחִלָּה לֶאֱכֹל שָׁם: **(לד) מִמְּקוֹמוֹ.** בְּתוֹסְפוֹת (חולין פו: ד"ה אסור) וְרא"ש (שם פ"ו סי' ה) מַשְׁמַע דְּאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה רַק כְּשֶׁיּוֹצֵא עַל מְנָת לְהַפְלִיג דְּאָז חֲשִׁיבִי לְהַנֵּי"ל, אֲבָל כְּשֶׁיּוֹצֵא עַל מְנָת לַחֲזֹר לְאַלְתַּר, מֻתָּר: **(לה) בְּלֹא בְּרָכָה.** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בלא) שֶׁהִכְרַעְנוּ לְדִינָא דְּאַף דְּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי נָכוֹן לִנְהֹג כְּהָרַמ"א שֶׁלֹּא לָצֵאת לְדָבָר הָרְשׁוּת א) מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיּוֹצֵא אֵין לוֹ לְבָרֵךְ אִם יְצִיאָתוֹ הוּא עַל מְנָת לַחֲזֹר וְלִגְמֹר סְעוּדָתוֹ, דַּחֲשִׁיב כְּעוֹמֵד בְּאֶמְצַע סְעוּדָה וְיֵשׁ בָּזֶה חֲשָׁשָׁא דִּבְרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, רַק אִם הוּא מְשַׁעֵר שֶׁאָפְשָׁר שֶׁיִּפְלִיג הַרְבֵּה, נָכוֹן יוֹתֵר לְשַׁיְּבְרֵךְ כְּמוֹ שֶׁכְּתָבְנוּ מִשּׁוּם דְּעוֹמֵד בְּאֶמְצַע סְעוּדָה. וְאַחַר הָעִיּוּן נִרְאֶה דְּמִקּוֹר דִּבְרֵי הָרַמ"א יֵשׁ לָהֶם סְמָךְ מִדִּבְרֵי הַכֹּל בּוֹ (ס"י כה) וְהַמָּאוֹר (שם כ.) עַיֵּן שָׁם בְּמָאוֹר דַּדִּיק מִדְּקָתָנֵי בִּבְרַיְיתָא רִאשׁוֹנָה לִקְרֹאת חָתָן וְכֵן בְּשִׁנֵּיה לְבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, מַשְׁמַע דְּדַוְקָא בְּאוֹתָן זֶה אִמְרוּ דְּמֻתָּר לָהֶם לַעֲקֹר מִשּׁוּם דְּהוּא דָּבָר מְצֻוֶּה אֲבָל בְּלָאו הָכִי לֹא. וְיוֹתֵר מִזֶּה מוּכָח שָׁם בְּהַמָּאוֹר דַּאֲפִלּוּ רַבִּי יְהוּדָה דְּמַקֵּל בְּשֶׁהִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים הוּא מִשּׁוּם דְּהוּא דָּבָר מְצֻוֶּה אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֵין לוֹ לַעֲקֹר מִמְּקוֹמוֹ דְּחַיִישִׁינַן דִּילְמָא מִמְּשִׁיךְ וְלֹא הָדַר לְבָרוּכֵי בְּדוּכְתֵיהּ [וּפְלִיגִי תִּנָּא קַמָּא וְרַבִּי יְהוּדָה רַגְלִיו לְדָבָר מִצְוָה אֵין לָנוּ לְחֹשׁ דִּילְמָא מִמְשִׁיךְ אַף בְּלֹא הִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים, וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר דְּאֵין לָנוּ לְהַקֵּל בָּזֶה רַק בְּשֶׁהִנִּיחַ דְּאִי לָאו הָכִי הֲוֵי כְּגַמָּר סְעוּדָה לְפִי שִׁיטָתוֹ שָׁם]. אֲמְנָם עַדַיִן קָשֶׁה דְּבֶאֱמֶת גַּם בִּדְבָרִי הַכֹּל בּוֹ לֹא נִזְכַּר דִּיכְרוּךְ בִּרְכַת הַמָּזוֹן קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא וְגַם בַּמָּאוֹר לֹא נִזְכַּר כָּתַב רַק דִּלְדָבָר הָרְשׁוּת אָסוּר לוֹ לָצֵאת דִּילְמָא מִמְשִׁיךְ וְכוּ' וְאָפְשָׁר דְּכִנְוָתָם בָּזֶה שֶׁיִּגְמֹר סְעוּדָתוֹ וִיבָרֵךְ אֲבָל לֹא שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַת הַמָּזוֹן בְּאֶמְצַע סְעוּדָתוֹ וְיֵצֵא לְדָבָר הָרְשׁוּת וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁיְּבוֹא לִגְמֹר סְעוּדָתוֹ יְבָרֵךְ עוֹד וְיִגְרֹם בְּרָכָה שְׁאֵינָהּ צְרִיכָה [וְיִתָּכֵן דָּזֶה גַּם כֵּן כַּוָּנַת הַמָּאוֹר בְּסוֹף דְּבָרָיו שֶׁכָּתַב עַד שֶׁיְּבָרְכוּ דְּהֵיינוּ שֶׁיִּגְמֹר סְעוּדָתוֹ וִיבָרֵךְ], וְאָפְשָׁר דְּגַם הָרַמ"א הוּא כֵּן דְּיִגְמֹר סְעוּדָתוֹ וִיבָרֵךְ, וְצָרִיךְ עִיּוּן. אֲכָן אִם הוּא מְשַׁעֵר שֶׁאָפְשָׁר שֶׁיִּפְלֹג הַרְבֵּה דִּיכְרוּךְ מִקֹּדֶם, וּבְכָרֶט אִם לֹא הִנִּיחַ מִקְצָת חֲבֵרִים בְּוַדַּאי נָכוֹן לְבָרֵךְ וְאֵין לְחֹשׁ לְבָרְכָה שְׁאֵינָהּ צְרִיכָה, כִּי נוֹהֵג לְצָרֵךְ לָזֶה דַּעַת הַמְחַבֵּר דְּסָתַם כְּהָרַמְבַּ"ם וְהַגְּאוֹנִים דְּפָסְקוּ דִּבְכָל גְּוָנֵי מְשַׁיְּצָא מְפָתֵּחַ בֵּיתוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) דְּבָרֵי"ן (פסחים כ: ד"ה מיתיבי) מֵירֵי בְּכֹהֲאי גַּוְנָא, וְגַם דְּאִלּוּ בָּכָר גָּמַר סְעוּדָתוֹ לְגַמְרֵי בָּכָר נִזְכַּר הַדִּין הַזֶּה לְקַמָּן בְּסִימָן קפ"ד (ס"א) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מִשְׁמַע פְּשָׁטָא דִּילְשָׁנֵיהּ וְכֵן פֵּרְשׁוּ הָאַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה בלא):

(כד) תּוֹסְפוֹת (פו: ד"ה אסור) **וְהָרא"ש** (ס' ה) בְּפֶרֶק כִּסּוּי הַדָּם, **וְרַמַז הַגְּרָ"א לְטַעַם זֶה:** **(כה) בַּ"ח** (סוף הסימן) **וּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ח) **וְאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ה) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) עַיֵּן שו"ע הרב (סעיפים ד-ה) שכתב כפשטות לשון הרמ"א [שאפילו בדעתו לחזור ולאכול צריך לברך ביציאתו].

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קעח

ו אַרְחוֹת חַיִּים (הלכות ברכות סי' יח).
ז [הַגָּהוֹת] סְמַ"ק בְּסִימָן (קי"ט) [קנ"א] (אות ח).

(ו) (לו) * דְּחָיְישִׁינַן שֶׁמָּא יִשְׂבַּע מִלַּחְזֹר וְלֶאֱכֹל (הרב רבינו מנוח נכתוב פ"ד ה"ד) ור"ן (סס ע"ב ד"ה מיתיבי). מִיהוּ לְצָרְכוֹ מְצָנֶה * עוֹבֶרֶת כְּגוֹן שֶׁהִגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה, מֻתָּר (כל בו הלכות פסח (סי' ן)). וְעַיֵּן סִימָן קפ"ד (ס"ק): ג יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאִם הָיָה בַּגַּן וְרוֹצֶה לֶאֱכֹל מִפֵּרוֹת כָּל אֵילָן וְאֵילָן, כֵּיוָן שֶׁבֵּרַךְ עַל אֵילָן אֶחָד (לז) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הָאֲחֵרִים, (לח) וְהוּא שֶׁבִּשָּׁעָה שֶׁבֵּרַךְ הָיָה דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל מֵאוֹתָם הָאֲחֵרִים. אֲבָל מִבַּן לְבַן צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֲפִלּוּ אִם הֵם סְמוּכִים, (לט) וַאֲפִלּוּ אִם כְּשֶׁבֵּרַךְ תְּחִלָּה הָיָה דַּעְתּוֹ עַל הַכֹּל: ד יֵשׁ אוֹכֵל פַּת בְּמָקוֹם אֶחָד (מ) וְחָזַר וְאָכַל בְּמָקוֹם (מ) אַחֵר,

בַּאֵר הַיֵּטֵב

אַחֵר צָרִיךְ לְבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז), עַיֵּן שָׁם: (ו) דְּחָיְישִׁינַן שֶׁמָּא יִשְׂבַּע. לְפִי טַעַם זֶה אִם מְזֻמָּנִים אוֹתוֹ לֶאֱכֹל לְמָקוֹם אַחֵר שָׁרִי וְכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט. אֲבָל הַבֵּ"ח (סוף הסימן) כָּתַב דְּוַקָא כְּשֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ בְּשָׁעַת בְּרָכַת הַמּוֹצִיא לַעֲקֹר אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר לַעֲקֹר דִּלְכָתְחִלָּה צָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּמָקוֹמוֹ, וְכֵן כָּתַב רַמ"א בְּתִשׁוּבָה (סי' א). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח). וְטַ"ז (סק"ט) הָאֲרִיךְ וְהָעֲלָה הַמִּנְהָג בֵּינֵינוּ שֶׁאוֹכְלִין קְצָת בְּבֵיתָם וְהוֹלְכִים לִסְעֻדַּת נִשּׂוּאִין לְגַמְרֵי הַסְּעֻדָּה וְהוּא כְּשֶׁהָיָה דַּעְתָּם מִתְּחִלָּה לֶלֶכֶת אֶחָד כָּךְ שָׁם וְכֵן בְּהוֹלְכֵי דְּרָכִים שֶׁמְּבָרְכִין בְּמָקוֹם סִיּוּם אֲכִילָתוֹ. וְאִם אֵרַע הַדָּבָר שֶׁהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל שָׁם וְחָזַר לִסְעֻדָּתוֹ, אִם אָכַל מֵהַ שֶּׁצָּרִיךְ בְּרָכָה בְּמָקוֹמוֹ בְּזִמְנוֹ בְּסָעִיף ה' אִז אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ תְּחִלָּה שֵׁנִית וְכָל שֶׁכֵּן לֹא לְמִפְרַע בִּרְכַת הַמָּזוֹן, וְאִם אָכַל פֵּרוֹת אוֹ שָׁתָה יַיִן וְהָלַךְ וְחָזַר צָרִיךְ לְבָרֵךְ תְּחִלָּה עַל מַה שֶּׁשָּׁתָה בְּחֲזִירָתוֹ. וְאִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִן הָאֲכִילָה בְּשָׁעָה שֶׁהָלַךְ, בְּכָל גַּוְנֵי צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ שֵׁנִית עַל מַה שֶּׁיֹּאכַל עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן יָד אַהֲרֹן (הגב"י). [כָּתוּב בְּסֵפֶר בִּרְכַּת אַבְרָהָם (ח"ד סוף סי' קמג) דַּף קנ"ד אִם בֵּרַךְ עַל פְּרִי אֶחָד וְלֹא אָכַל מִמֶּנּוּ שָׁם וְהוֹלִיכוֹ לְמָקוֹם אַחֵר, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בְּמָקוֹם הַשֵּׁנִי וּבְרָכָה שֶׁעֲשָׂה בְּמָקוֹם הָרִאשׁוֹן הָרֵי בְּרָכָה לְבַשָּׁלָה עַיֵּן שָׁם]: ד (מ) אַחֵר. אֲרִיךְ בְּדִיעֲבַד, דִּלְכְתְּחִלָּה אָסוּר לֶאֱכֹל בְּמָקוֹם הַשֵּׁנִי עַד שֶׁיְּבָרֵךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף א':

בְּאוּר הֲלָכָה

* דְּחָיְישִׁינַן וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק לו), אַף דִּבְמָאוֹר (שם) מִשְׁמַע דְּבִדְבָרִים שֶׁאֵין טָעוּן בְּרָכָה בְּמָקוֹמוֹ מֻתָּר לוֹ לַעֲקֹר לְכַתְּחִלָּה אַף לְדָבָר הָרְשׁוּת קֹדֶם שֶׁיְּבָרֵךְ [וְהָא דְּקָאָמַר בְּדֶרֶךְ ק"ב עַמּוּד א' בְּגִמָּרָא דְּטָעוּנִין בְּרָכָה לְמַפְרַע כְּשֶׁיּוֹצֵא אַף לְרַבָּנָן צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל לְדִידֵיהּ, וְאִפְשָׁר דִּכְוָנַת הַגְּמָרָא דְּכָזֶה רְשׁוּת לוֹ לְבָרֵךְ מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּדְבָרִים הַשָּׁעוּנִין בְּרָכָה בְּמְקוֹמָן לְרַבָּנָן אֵין רַשַּׁאי לְבָרֵךְ כְּשֶׁיּוֹצֵא כֵּיוָן דְּסִכְּיָרָא לֵיהּ דְּכְשֶׁיַּחְזֹר אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה לְכַתְּחִלָּה, נִמְצָא דִּכְשֶׁמְּבָרֵךְ בְּרָכָה לְמַפְרַע גּוֹרֵם בְּרָכָה אַחַר כָּךְ לְכַתְּחִלָּה בְּכַדְּי]. מִכָּל מָקוֹם לְטַעַם הַתּוֹסָפוֹת (שם) וְהָרא"ש (שם) שֶׁכָּתְבוּ דְּשָׁמָּא יִשְׂבַּע כָּתְבוּ אַחֲרוֹנִים דְּשַׁיָּךְ אַף בִּדְבָרִים שֶׁאֵין טְעוּנִין בְּרָכָה בְּמְקוֹמָן, וּבִפְרָט דִּכְוָנָה נִפְקָה"ל הָאֲכִילָה בְּיִצִּיאָתוֹ דִּבְלָאו הָכִי צָרִיךְ בְּרָכָה לְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁיֹּאכַל אַחַר כָּךְ:

* עוֹבֶרֶת. כֵּן כָּתַב בְּכָל בּוֹ, אֲבָל בְּמָאוֹר (שם) לֹא מַשְׁמַע כֵּן דְּהוּא לֹא כָּתַב רַק דִּלְדִבְרֵי הָרְשׁוּת אָסוּר, וּבִקְרֹא לְפִי דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת וְהָרא"ש בְּקֶרֶן פְּסִיד הַדָּם (שם) דְּהָא דְּקָאָמַר דְּטָעוּנִין בְּרָכָה לְמִפְרַע הוּא רַק מִשּׁוּם עֲצָה טוֹבָה מֵאֵילָן לְאֵילָן בְּאֵין מַקָּף מְחִצּוֹת כְּמוֹ לְעִנְיַן מְזוּזָה שֶׁל תְּאֵנָה אַף אִם לֹא רוֹאֶה מִקּוֹמוֹ שֶׁהָלַךְ אַף לְקָרֵשׁ כֵּן בְּהַשְׁלָחַן עָרוּךְ מִשּׁוּם דְּהָא חֲזִינַן דְּאֵין דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לִסְבּוֹר לְדִינָא דְּהָא לְעִנְיַן מְזוּזָה לֹא הִזְכִּיר כְּלָל דַּעְתּוֹ וּמִשְׁמַע דְּלֹא סְבִירָא לֵיהּ כְּווֹתֵיהּ, וְעַל כֵּן מִקְּרֵשׁ בְּמַקָּף וְאָתְיָא כְּכָלֵי עַלְמָא. וְהַגְּרָ"א יִסְבּוֹר דְּלְהָכִי הִזְכִּיר דַּעַת הָרַאֲבַ"ד בְּסָעִיף זֶה לְהַשְׁמִיעֲנוּ דַּאֲפִלּוּ בְּמֵאִילָן לְאִילָן מְהֻנֵּי גַּם כֵּן דַּעְתּוֹ וְכָל שֶׁכֵּן בְּאִילָן אֶחָד מִפְּוָרְחוֹ לְמַעֲרְבוֹ דִּמְהֻנֵּי דַּעְתּוֹ לְרִידִיהּ: (נה) וּבְלִבּוּשֵׁי שְׁרָד כָּתַב דְּמִשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ט' דְּרוֹאֶה מוֹעִיל אֲפִלּוּ אֵין מַקָּף מְחִצּוֹת, גַּם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) מַשְׁמַע דְּחוֹלֵק עַל הַט"ז (שם). וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה דְּתִלְוֵי זֶה בְּזֶה דְּאִם נִסְבֹּר דְּדַעְתּוֹ לֹא מְהֻנֵּי בְּאֵינוֹ מַקָּף גַּם רוֹאֶה אֵין מוֹעִיל: ד (נג) כֵּן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דְּלֹא כְּסִבְרַת לֵיהּ כְּפֵרוּשׁ הַט"ז (שם), וְגַם הַמַּאֲמַר מָרְדְּכִי (ס"ק יא) הָאָרִיךְ בְּזֶה וּמַסְקִים לְהָרַמ"א לְעַיֵּל (ס"א) דְּלֹא מְהֻנֵּי דַּעְתּוֹ בְּמְבִיאַת לְבֵית לַדַּעַת הָרִאשׁוֹנָה: (נג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

(נ) בֵּית מֵאִיר וּקְרִי מְגֻדִּים בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג' וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק יח) וְהַחַיֵּי אָדָם כְּלָל נ"ט אות א', אַף הוּא כָּתַב כְּשֶׁנִּמְצָא בְּדַעְתּוֹ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עוֹד עַיֵּן שָׁם, וּמַהֵם מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע סְעוּדָה מִשּׁוּם עֲצָה טוֹבָה שֶׁמָּא יִשְׂבַּע יִשְׁהֶא עַד שֶׁיִּרְצֶה וְיַסְפִּיק בִּרְכָתוֹ וּכְמָה שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת וְהָרא"ש (שם) לְגַבֵּי פַּת. אֲבָל בְּיוֹצֵא עַל מְנַת לַחֲזֹר לֶאֱלֹתַר בְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק לד) לְגַבֵּי פַּת: (כ) אֲבָל כְּשֶׁכְּבָר יָצָא קִיְּלָא מִפַּת, דִּבְפַת קַיְּמָא לַן בְּסִימָן קפ"ד (ס"א) דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר לִמְקוֹמוֹ וּלְבָרֵךְ וּבָזֶה מֻתָּר לְבָרֵךְ בִּמְקוֹמוֹ שָׁהוּא: ג (כא) אֲחֵרוֹנִים: (כב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) [וְכֵן מַשְׁמַע מִשּׁ"ז (סק"ט)] וְזֶרַע חַיִּים (איהה דברים נקרא הפסק בסעודה ס"ה) וְהַגְּרָ"ז (ס"ט): (נ) מָאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק י) וְהַגְּרָ"א וְאֶבֶן הָעוֹזֵר. וְהִנֵּה בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי וְאֶבֶן הָעוֹזֵר מַשְׁמַע דְּגַם בְּמָקוֹם בְּעֵינוֹ דַּעְתּוֹ, וּבְהַגְּרָ"א לֹא מָצָאתִי הוֹכָחָה לָזֶה וּבְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל נב ס"ג) מַשְׁמַע דְּנִקַּט לְדִינָא דְּבְמָקוֹם לֹא בְּעֵינוֹ דַּעְתּוֹ לָזֶה וַאֲפִלּוּ בְּסִתְמָא מְהֻנֵּי. וְהִנֵּה אִפְשָׁר הָיָה לוֹמַר דְּגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם יִסְבּוֹר דִּלְהָרַאֲבַ"ד מְהֻנֵּי דַּעְתּוֹ וַאֲפִלּוּ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ט) פסק שאם אין רואה מקומו אין מועיל דעתו כשאין הגן מוקף מחיצות. **ב]** ובשו"ע הרב (שם) כתב: אם היה בגן ורוצה לאכול מפירות כל אילן ואילן כיון שבירך על אחד א"צ לחזור ולברך על האחרים אם היה בדעתו כן כשבירך, שאם לא כן נמלך הוא וצריך לחזור ולברך. ואע"פ שהיה בדעתו כן אם אין הגן מוקף מחיצות אין דעתו מועלת כלום לכל האילנות שאינו רואה מקומו הראשון שזהו שינוי מקום שצריך לחזור ולברך. **ג]** ובשו"ע הרב (שם) כתב: אבל כל שרואה מקומו הראשון אין כאן שינוי מקום כלל אפילו מאילן לאילן כיון שאינו מוקף מחיצות, ויש מי שמחמיר גם בזה וספק ברכות להקל. **ד]** ובשו"ע הרב (ס"ט) פירש שהטעם בזה משום שכל גן מוקף מחיצות בפני עצמו וע"כ חשוב שינוי מקום.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah